

Narodno-gospodarske reči.

Trgovska in obrtniška zbornica.

Zadnja seja trgovske in obrtniške zbornice se je vršila pod predsedstvom gosp. podpredsednika Ivana Perdana v navzočnosti gosp. vladnega zastopnika Ludovika markija Gozanija in naslednjih gg. zborničnih članov: Iv. Dogana, Oroslava Dolenca, Antona Kleina, Frana Kollmanna, Maksa Krennerja, Vasa Petričiča, Karola Pollaka, Josipa Ribiča, Avgusta Skaberneta, Frana Ks. Souvana, Feliksa Stareta in Jarneja Žitnika. Važnejše sklepe iz te seje smo uže naznanili, zdaj pa poročamo našim bralcem nekoliko obširneje o njej. — Gosp. zbornični podpredsednik izjavi, da je za sklepčnost potrebno število zborničnih članov navzočnih, otvori sejo in imenuje za overovatelja zapisnika gg. zbornična svetnika Maksa Krennerja in Frana Ks. Souvana. Potem naznani, da je gospod c. kr. deželni predsednik z dopisom z dne 24. marcija 1891. l., št. 747, javil, da je prevzvišeni gospod trgovinski minister imenoval namesto c. kr. vladnega svetnika gosp. Josipa Dralke za vladnega zastopnika pri trgovski in obrtniški zbornici c. kr. deželni vladi prideljenega c. kr. okrajnega glavarja gospoda Ludovika markija Gozanija. Zbornica vzame to na znanje.

Gospod podpredsednik Perdan predstavi potem g. vladnega zastopnika, proseč ga, da bi podpiral od zbornice zastopane interese, na kar on zagotovi, da bode po svoji moči rad podpiral zbornico. Zbornica vzame to izjavo radostno na znanje.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. Gospod zbornični svetnik Anton Klein poroča o prošnji krojaškega mojstra Matije Kunca, naj bi se mu dovolilo, napraviti v Ljubljani učilnico za krojitev obleke. Prosilec je dokazal s pričevalom, da se je učil in usposobil za krojenje moške in ženske obleke leta 1889. na Dunaji pri Ivanu Richterji, koncesijonovanem učitelji za prikrojevanje obleke, po metodi, ki jo je odobrilo visoko c. kr. naučno ministerstvo. Da je vešč svojemu poslu, dokazal je najbolje s svojo knjigo „Krojaštvo“, s katero je ostril podlogo za pouk v prikrojevanji obleke. To metodično sestavljeno delo so pohvalili mnogi strokovnjaki. Ker je prosilec tako izvrstno v svoji stroki izobražen, gotovo bode znal tudi praktično učiti prikrojevanje. V imenu odseka nasvetuje poročevalec: Častita zbornica naj v svojem poročilu do visoke c. kr. deželne vlade priporoča prošnjo Matije Kunca.

Gospod zbornični svetnik Vaso Petričič pozdravlja z veseljem misel g. Kunca, v Ljubljani ustanoviti učilnico za krojenje moške in ženske obleke. To bode gotovo na Kranjskem povzdignilo krojaštvo, kateremu konfekcionarji delajo veliko konkurencijo. Šola bode tudi pomagala, da se bode obleka okusno izdelovala in torej v tem oziru tudi krojaški obrt laže tekmoval s konfekcionarji. Glede na to je tudi dolžnost zbornice prošnjo priporočati.

Predlog odsekov se je soglasno vzprejel.

III. Gospod zbornični svetnik Avgust Skaberne poroča o prošnji občinskega zastopa Gornjelogaškega, da bi smeli ob svojih treh kramarskih semnjeh prodajati tudi živino in da se jim dovoli še eden semenj za blago in živino v 7. dan februarja meseca.

To prošnjo sta priporočila c. kr. okrajno glavarstvo Logaško in c. kr. kmetijske družbe kranjske osrednji odbor, in sicer iz naslednjih razlogov: Živinski semnji zelo vplivajo na povzdigo živinoreje in živinske kupčije, in ker v občini Gornjelogaški in po bližnjih občinah zelo umno goje živino, zato bode gotovo lepo napredovala in uspevala reja goveje živine v tem okraji. Gorenji Logatec pa leži tudi prav blizu železnične postaje v Logatci, in zatorej se je nadejati, da bode prihajalo veliko kupcev iz Trsta, Gorice, Ljubljane in od drugod. Prebivalci okoli Logatca uže zdaj vedno bolj umno in pridno rede živino, od katere dobivajo največ dohodkov, ker jim pa od leta do leta bolj ginejo gozdovi, poprijeli se bodo še močnejše živinarstva, katero jim bode v bodoče najglavnejša podpora.

Ker sosedne semenjske občine niso ugovarjale, zatorej predlaga odsek glede na navedene razmere: Častita zbornica naj blagovoli prošnjo občine Gornjelogaške priporočiti visoki c. kr. deželni vladi. — Predlog se je soglasno vzprejel.

IV. Gospod zbornični svetnik Jarnej Žitnik poroča o prošnji občine Horjulske za štiri kramarske in živinske semnje. Ta občina se je poganjala uže leta 1869. in 1877. za tri enake semnje, zbornica pa se je obakrat izrekla zoper dovolitev. K temu jo je nagnilo največ to, da je vsako leto 15 semnjev nedaleč od Horjula na Vrhniku, Dobrovi, Brezovici in v Polhovem Gradcu, vrhu tega pa v Ljubljani mesečni in 5 velikih, in zatorej bi novi semnji v Horjulu le škodovali drugim. Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske predlaga v svoji izjavi, naj se zopet odkloni prošnja, ker ni dokazano, da so semnji v Horjulu potrebni. Po mnenji odsekovem zadostujejo premnogi semnji po bližnjih krajih, sosebno pa na Vrhniku in v Ljubljani, kjer so tudi mesečni, popolnoma potrebni in razmeram občine Horjulske, in zatorej nasvetuje: Častita zbornica naj se izjavi zoper dovolitev zaprosenih semnjev. — Predlog je bil vzprejet.

V. Gospod zbornični svetnik Fran Ks. Souvan poroča, da je prosil upravni odbor tržne občine Litijske dveh novih semnjev za blago in živino. Občina Litija ima uže pet semnjev. Tudi prav v bližini, in sicer v Šmartinu, v Sv. Križu, na Vačah in v Zagorji jih je vsako leto dvanajst, sploh jih ima politični okraj Litijski vsako leto 68, vrhu tega je v Ljubljani vsak mesec živinski semenj. Poleg peterih Litijskih zadoščajo omenjeni semnji nedvomno potrebam ondotnega prebivalstva, in ker sta le dva Litijska dobro obiskovana, zatorej ni verjetno, da bi bila zaprosena nova semnja potrebna občini, pač bi pa škodovala le drugim. Tudi ni misliti,

da bi prihajalo veliko ljudi, ker prvi bi bil januarija meseca, torej ob času, ko je po goratem okraji Litijem zelo težavno in nevarno goniti živino, mnogokrat celo nemogoče, — drugi avgusta meseca pa bi se prehitro zvrstil za semnjem v juniji. Dalje so najvažnejši živinski semnji tamošnjega okraja, namreč v Velikem Gabru, v Št. Vidu pri Zatičini, v Šmartinu pri Litiji in v Višnji Gori, meseca junija in julija. Iz vsega tega je razvidno, da bi nova semnja prav nič ne pospeševala živinoreje in prometa v Litiji. Ker tudi občina Vače po pravici ugovarja ter sta se izrekla zoper dovolitev tudi c. kr. okr. glavarstvo Litijsko in osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, zato predlaga odsek: Častita zbornica naj se izreče v svoji izjavi do visoke c. kr. deželne vlade zoper dovolitev zaprošenih dveh semnjev. — Predlog se je vzprejel.

VI. Gospod zbornični svetnik Avgust Skaberne poroča o prošnji podobčine Nadlesk v Logaškem okraji za dovoljenje treh kramarskih in živinskih semnjev. Uže leta 1879. in 1884. je ta podobčina vložila prošnji za dva semnja. Proti prvi je zbornica izrekla se neugodno, drugo pa je priporočila. Visoka c. kr. dež. vlada je vendar tudi drugo odklonila, pa tudi ministerstvo je zavrnilo obe. Zbornica je priporočala drugo prošnjo zato, ker je od leta 1879. napredovala živinoreja v Loški dolini, druge semenjske občine pa tudi niso tedaj ugovarjale zoper dovolitev. Sedanja prošnja se razločuje od onih dveh po tem, da prosijo sedaj treh semnjev in da se dnevi s prejšnjimi ne ujemajo. Zaradi tega so izrekle tudi pomisleke semenjske občine, in sicer Gorenji Logatec in Cerknica glede semnja 16. maja, Št. Peter glede semnja 17. marcija, Rovte pa glede semnjev 17. marcija in 20. junija. Na te ugovore se je ozirati, ker gotovo bodo zaprošeni semnji v škodo naštetim. Glede na to meni odsek, da je tem bolj odreči priporočilo, ker je svoj čas le zaradi tega bila zbornica za dovolitev dveh semnjev, ko ni bilo ugovorov zoper njo in so razmere v občini pričale za njo. Dva semnja bi tudi sedaj popolnoma zadostovala. Z ozirom na vse navedene razmere predlaga odsek: Častita zbornica naj ne priporoča prošnje visoki c. kr. deželni vladi. — Predlog se je vzprejel.

Politične stvari.

Državni zbor.

Po kratkih počitnicah, ki so bile zaradi velikonočnih pravoslavnih praznikov, imela je poslanska zbornica svojo sejo dne 6. t. m. Predno se je prešlo na dnevni red, odgovorila sta pravosodni minister in minister za deželno brambo na dve interpelaciji, in sicer prvi na interpelacijo poslanca dr. Hellrigla in tovarišev glede uvedanja tarifa za odvetniške pristojbine na Tirolskem in Predarlsem, drugi pa na interpelacijo dr. Wildauerja in drugov glede nekaterih ministerskih naredeb o razpregledu neaktivnih deželnih brambovcev. Potem se je pa prešlo na dnevni red. Glede zahteve

sodišča v Währingu, da bi smelo postopati proti državnemu poslancu Schneiderju v neki kazenski obravnavi zaradi žaljenja časti, poročal je dr. Ferjančič ter predlagal v imenu imunitetnega odseka, da se ugotovi rešeni zahtevi. Zbornica je pritrdila temu predlogu z veliko večino glasov. Na to je prišlo na vrsto prvo branje dr. Plenerjevega predloga, naj se uvedó direktne državnozbornske volitve po kmečkih občinah ter odpravijo dosednji volilni možje. Poslanec dr. Ebenhoch, konservativec, je rekel, da bodo njegovi somišljeniki le tedaj glasovali za uvedenje takih volitev, ako se bodo vršile v vsaki občini. Predlog dr. Plenerja se je izročil posebnemu odseku 24 članov. Isto tako se je izročil enolikoštevilnemu posebnemu odseku tudi predlog dr. Kathreina glede premembe zborničnega reda. Predlog poslanca Burgstallerja pa, ki zahteva olajšav pri hišnem davku v Trstu zato, da bi posledice zaradi odprave proste luke, vsled katerih bodo mnogo manj vredna poslopja v Trstu, ne bile prehude, izročil se je davčnemu odseku.

Stavile so se za tem neke interpelacije, med njimi tudi interpelacija poslanca Masařyka do ministerskega predsednika zaradi nečloveškega ravnanja z avstrijskimi izseljenci slovanske narodnosti v Virginiji v severni Ameriki. — V tej seji je vlada predložila državnemu zboru jako važen zakonski načrt za mesto Dunaj. Prodale naj se bodo namreč vojašnice, ki stoje v sredini mesta, ter skupilo za nje porabilo za zidanje novih vojašnic zunaj mesta. Ves prostor, ki naj bi se prodal, meri okolo 58 oral. S tem vladnim predlogom izpolni se Dunajčanom vroča želja, katero so gojili uže dolgo časa, pa se jej je upiralo vojno ministerstvo. Zidale se bodo na mestu sedanjih vojašnic krasne palače, pri katerih bode vsaj za nekaj časa obilo dela mnogim obrtnikom, rokodelcem in delavcem.

Dne 8. t. m. se je imelo začeti posvetovanje o adresnih načrtih. Vse je bilo radovedno, kako se bode končal ta parlamentarni boj. Odločeni so bili uže govorniki.

Ni nam treba omenjati, da je izbrala vsaka stranka izmed sebe najboljše govornike. Ugibalo je časopisje, bode li dobiti večino za adresni načrt Bilinskega in bode li Poljaki udali se zahtevam konservativnega kluba ter vzprejeli premembne nasvete poslanca Šukljeta o narodni ravnopravnosti in poslanca Dipaulija o verskonravni vzgoji. „Neue Freie Presse“ je zvedela uže iz gotovega vira, da bode Bilinskega načrt s popravljanim Šukljetovim premembnim nasvetom vzprejet z enim samim glasom večine, drugi so zopet trdili, da se Poljaki nečejo udati ter da ne bode vzprejet noben adresni načrt.

Radovednost je bila od dne do dne večja. Prišel je dan 8. maja. Komaj smo pričakovali novic prvega dne, ki nam bodo naznanile, s kako govorniško silo se je zagnal v adresni boj ta ali on govornik. Ali kako nas je presenetil prvi telegram, ki smo ga zagledali v „Slovenci“ in ki se glasi tako le: „V zbornici poslancev je